

KAUSIKONSERTTI

Tanssin pyörteissä

OULU
SINFONIA

To 10.2.2022 klo 19.00
Madetojan sali

Taideyliopiston Sibelius-Akatemian
kapellimestariopiskelijat

Ohjelma

Taideyliopiston Sibelius-Akatemian
kapellimestarikoulutuksen opiskelijat

Kapellimestari Erle Kont

Johann Strauss (1825–1899):

Alkusoitto operetista Lepakko (1874)

Kapellimestari Costas Vallios

Camille Saint-Saëns (1835–1925):

Danse Macabre, sävelruno op. 40 (1874)

Kapellimestari Nathanaël Iselin

Maurice Ravel (1875–1937): La Valse (1919–1920)

Kapellimestari Kristian Sallinen

Johann Strauss (1825–1899): Keisarivalssi op. 437 (1889)

VÄLIAIKA

Kapellimestari Mateusz Gwizdatka

Sergei Prokofjev (1891–1953):

Tuhkimo, osia balettisarjasta nro 1 op. 107 (1946)

Masurkka

Tuhkimon lähtö tanssiaisiin

Tuhkimon valssi

Keskiyö

Kapellimestarit Aku Sorensen ja Aliisa Barrière

Richard Strauss (1864–1949):

Ruusuritari-sarja op. 59 (1910)

Kesto noin 2 h (sis. väliajan)

Varaslähtö klo 18.30 Ravintola Preludissa.

Haastattelija Kimmo Pihlajamaa.

Tanssin rytmejä ja tempon vaihdoksia

Orkesterimuusikoiden keskuudessa käydään säännöllisesti keskustelua siitä, mihin kapellimestaria oikeastaan tarvitaan. Se on toki leikkiä, sillä jonkinlainen työnjohtaja tarvitaan orkesterinkin työpäiviin eikä olisi reilua jättää harjoitusten vetäjää pois konsertista. Vakavasti puhuen, kapellimestarin työssä suurimmat haasteet niin harjoituksissa kuin konserteissa liittyvät tempon vaihdoksiin, toisin sanoen siihen, miten hidas kiihtyy nopeaksi, tahtilaji vaihtuu lennosta tai yhtenäisen hallittu jarruttaminen toteutuu. Jos jossain, niin valsseissa ja muissa tanssinumeroissa näitä taitoja tarvitaan. Niinpä illan konsertti on jännittävä nuorille kapellimestareille ja mielenkiintoinen yleisölle.

Johann Strauss nuorempi on Wienin valssimonarkeista menestynein. Hänen ei olisi tarvinnut ryhtyä johonkin niin vaivalloiseen kuin pitkän, yhtenäisen musiikkiteoksen säveltämiseen. Rahaa tuli helpomminkin, sillä valssit, marssit ja masurkat ja niitä esittävät Strauss-dynastian koneistot toimivat kuin **Walt Disneyn** viihdeimperiumi nykyään. Mutta piruilevan operetin keksijä **Jacques Offenbach** sai Straussin pään niin

pyörälle, että 1870-luvulla valssikuninkaan pöydällä syntyi ensin pari harjoitelmaa, sitten *Lepakko* ja tusina muita operetteja. *Lepakko* on ollut oopperatalojen ohjelmistossa ensiillastaan lähtien. Sen asemaa ovat auttaneet arvostetut kapellimestarit, kuten **Gustav Mahler** ja **Richard Strauss**, ja meillä Suomessa **Paavo Berglund**, jonka suosikkiteos *Lepakko* oli.

Viisitoista vuotta myöhemmin Strauss johti Berliinissä uuden valssinsa, jonka nimi oli *Käsi kädessä*. Se viittasi poliittiseen tapahtumaan, kun Itävallan keisari **Franz Joosef I** vieraili kaupungissa tapaamassa Saksan keisari **Wilhelm II**:sta. Kuinka ollakaan, berliiniläiset eivät ihastuneet valssikuninkaan uutuuuteen, mutta kun hän esitteli sen hieman myöhemmin kotikaupungissaan Wienissä nimellä *Keisarivalssi*, menestys oli jälleen taattu. Valssi alkaa marssin tahdissa johdannolla, jonka jälkeen kuulla neljä erilaista valssia ja lopuksi coda, jossa muistellaan valsseista kahta. Paitsi että *Keisarivalssi* tarjoaa useita tempon vaihdoksia kapellimestarille, oikeaoppinen wieniläisvalssi tunnetaan myös rytmistä, jossa tahdin kolme iskua eivät jakaudu tasaisesti.

Jos jossain, niin tanssinumeroissa kapellimestarin taitoja tarvitaan.

Maurice Ravel ihaili suuresti valssia ja kaikkea sitä, mitä pyörivä muotitanssi oli tuonut tullessaan. Hän ilmoitti jo varhain haluavansa säveltää kunnianosoituksen wieniläisvalsille, mutta ensimmäinen maailmansota sotki suunnitelmat. Kun Pariisiin Venäläisen baletin johtaja **Sergei Djagilev** sitten muistutti Ravelia ajatuksesta ja pyysi tätä säveltämään valssibaletin, syntyi *La Valse*. Se on oikeastaan vanhan Euroopan viimeinen valssi, kenties myös kunnianosoitus kaikille Strausseille (myös Richardille), mutta ennen kaikkea symboli huolettoman valssiaikakauden päättymiselle. Ravelin valssi nimittäin kiihtyy mielipuoliseksi ja lopulta törmää vauhdikkaasti seinään. Djagilevin mielestä *La Valse* ei ollut baletti, vaan pikemminkin maalaus aiheesta valssi.

Camille Saint-Saëns vietti 1870-luvulla pitkiä aikoja Marokon satamakaupungissa Tangerissa, ja sai jostain syystä siellä idean säveltää **Henri Cazalisin** runnon *Danse macabre* laulajalle ja pianolle. Tämä versio ei ole kovin tunnettu, mutta kun Saint-

Saëns poisti laulajan ja siirsi teoksen orkesterille, jossa konserttimestari korvaa lauluosuuden, kuolemantansista tuli suosittu. Eikä ihme, sillä Saint-Saënsin orkestrointi ottaa kaiken irti yöllisestä hautausmaalla roihattavasta kalmantanssista. Aluksi kuullaan keskiyön löynnit, sitten piru herättää tritonukseen viritetyllä viululla vainajat haudoissaan tanssimaan. Ksylofoni antaa meille aavistuksen luurankojen kolisevasta tanssista, ja kun aamu alkaa sarastaa, oboe esittää kukon kiekaisut riehakkaan yön päättymisen merkkinä.

Sergei Prokofjevin *Tuhkimo* on huikeata sointien, värien, rytmien ja melodiodien suitsutusta, kaikkea sitä, mitä venäläinen taidemusiikki pyrki olemaan jo 1800-luvulla. Sen säveltäminen taisi olla säveltäjälle pakoa todellisuudesta, sillä satumaisen kaunis musiikki on syntynyt sotavuosina 1940–44. Prokofjevin musiikki ei kuitenkaan ole erityisen venäläistä. Hän pyrki tietoisesti eroon pateettisuudesta ja paksusointisesta orkesterista, sillä häntä kiinnostivat kirkkaus, selkeys, ilkiikuruus, kekseliäisyys ja tietynlainen ikiliikkujamaisuus. Vähintään yhtä paljon hänen musiikkiaan leimaavat toinen toistaan kauniimmat melodiat sekä tanssillisuus myös muualla kuin balettimusiikissa.

Tuhkimo-baletista tuli oitis suunnattoman suosittu ja se on säilyttänyt kiistattoman asemansa balettitalojen ohjelmistossa. Kenties vielä useam-

min siitä kuullaan osia konserteissa, sillä Prokofjev teki baletista kolme sarjaa orkesterille ja sovitti 19 sen numeroa pianolle. Ja koska *Tuhkimo* on lähes tauotonta helminauhaa hittimelodiasta toiseen, kapellimestarit sommittelevat mielellään sarjoista omia koosteitaan. Tänäkin kuullaan kuitenkin säveltäjän itse tekemä sarja numero 1.

Richard Strauss oli baijerilainen säveltäjä eikä mitään sukua valssikuninkaille. Kuinka ollakaan, hän rakasti valsseja niin, että toi ne keskeiseksi elementiksi oopperaansa *Ruusuritari*, vaikka teos sijoittuu 1700-luvulle, jolloin valssia ei ollut vielä keksitty. Kuten Ravelin *La Valse*, myös Straussin *Ruusuritari* päättää iloisen aikakauden, vaikka teos valmistui ennen sotaa 1910. Sen kantava ajatus on lämmin nostalgia, joka vain voimistuu orkesterisarjassa vuodelta 1944. Sitä kuunnellessa voimme muistella

Rossinin viisautta tämän todetessa: ”Miten paljon helpompaa ooppera olisi ilman laulajia!”

Sarja alkaa kuten ooppera, intohimoisella rakastelukohtauksella, josta hypätään hopeisen ruusun ojentamiseen. Kolmen taivaallisen, kimmeltävän soinnun aikana nuoret rakastuvat, ja sointujen ihmeellinen sävy syntyy huilujen, viulujen, harpun ja celestan nerokkaasta yhdistelmästä. Välillä maalaisparoni Ochs riehuu raivoissaan huomattessaan, että viestinviejä on viemässä hänen morsiamensa, sitten kuullaan sikermä valsseja ja oopperan huipentava kolmen naisen kohtaus, jossa vanhempi nainen luovuttaa nuoren rakastajansa tämän ikätoverin puolisoksi – mikä sekin on aikakauden loppumisen ja uuden alkamisen symboli. Orkesterisarja päättyy toisin kuin ooppera vielä yhteen valssiin iloisen tunnelman nostattamiseksi. ♥

KAUSIKONSERTTI

Heinichen | Vivaldi | dall'Abaco | Händel

Ilotulitusta

Torstai 24.2. klo 19.00
Madetojan sali

Peter Whelan kapellimestari
Maija Wesslund viulu
Oulu Sinfonia

Huomioi,
että paikka on
vaihtunut.

Liput 29/24/14 €
ticketmaster®

© Wilma Hurskainen

Erle Kont

(Johann Strauss: Alkusoitto operetista Lepakko)

Virolaissyntyinen **Erle Kont** opiskeli klarinetinsoittoa Taideyliopiston Sibelius-Akatemiassa **Kari Kriikun** ja **Harri Mäen** johdolla. Valmistuttuaan musiikin maisteriksi vuonna 2020 hän jatkaa nyt opintojaan kapellimestariluokalla **Sakari Oramon** ohjauksessa sekä puhallinorkesterin johtoa **Petri Komulaisen** ja kuoronjohtoa **Nils Schweckendiekin** oppilaana. Klarinetistina Kont on moninkertainen kilpailuvoittaja, ja hän on esiintynyt useiden orkestereiden solistina. Erle Kont on Tapiolan Viihdeorkesterin ylikapellimestari ja Tartu Sound -nykymusiikkiorganisaation taiteellinen johtaja.

Costas Vallios

(Camille Saint-Saëns: Danse Macabre)

Yhdysvaltalainen Marylandissa syntynyt **Costas Vallios** opiskeli Ateenassa viulun, fagotin ja pianon soittoa sekä orkesterinjohtoa. Ateenassa hän on ollut myös useiden nuoriso-orkestereiden jäsen. Hän on osallistunut **Jorma Panulan** orkesterinjohtoon mestariluokille ja opiskelee nyt Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kapellimestariluokalla Sakari Oramon oppilaana.

Nathanaël Iselin

(Maurice Ravel: La Valse)

Nathanaël Iselin on vuoden 2021 Jorma Panula kapellimestarikilpailun voittaja. Ranskasta kotoisin oleva Iselin toimii kapellimestariopintojensa ohessa tanskalaisen Aarhusin sinfoniaorkesterin assistenttikapellimestarina. Ennen Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kapellimestariluokkaa Iselin on opiskellut orkesterinjohtoa Pariisin konservatoriossa, Zürichin taidekorkeakoulussa ja Tanskan kuninkaallisessa musiikkiakatemiassa Kööpenhaminassa. Kuluvalla kaudella hän on tehnyt kapellimestari-debyytin Montpellierin sinfoniaorkesterissa ja Sinfonia Lahdessa, joista sai myös uusintakutsun. Myös oopperakapellimestarin tehtävät ovat Nathanaël Iselinille tuttuja. Lyömäsoittajana Nathanaël Iselin on esiintynyt mm. Ensemble Intercontemporainin ja Limogen oopperan orkesterin ja Nouvelle Europe Orchestran riveissä.

Kristian Sallinen

(Johann Strauss: Keisarivalssi)

Kristian Sallinen opiskelee orkesterinjohtoa Sibelius-Akatemian kapellimestariluokalla professori Sakari Oramon oppilaana. Sallinen aloitti kapellimestariopintonsa professori Jorma Panulan oppilaana ja hän on täydentänyt opintojaan mm. **Susanna Mälkin**, **Hannu Linnun**, **Jukka-Pekka Sarasteen** ja **Esa-Pekka Salosen** ohjauksessa. Sallinen saavutti kolmannen sijan Tampereen valtakunnallisessa alttoviulukilpailussa vuonna 2017. Hän on myös ansioitunut kamarimusiikko ja Seele-kvartetin jäsen. Sallinen on esiintynyt useilla festivaaleilla ympäri Eurooppaa ja soittanut mm. Radion sinfoniaorkesterin ja Mikkelin kaupunginorkesterin solistina.

Mateusz Gwizdała

(Sergei Prokofjev: Tuhkimo, osia baletisarjasta nro 1)

Australialais-puolalainen säveltäjä ja kapellimestari **Mateusz Gwizdała** on aloittanut opintonsa Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kapellimestariluokalla melko äskettäin. Hän on aiemmin opiskellut orkesterinjohtoa Fryderyk Chopin -musiikkikorkeakoulussa Puolassa sekä jazz-sävellystä ja esittäviä taiteita Melbournen Monash-yliopistossa. Lisäksi hän on täydentänyt opintojaan useilla mestarikursseilla. Vuosina 2019–2021 hän on toiminut kapellimestariassistenttina Szczecin Linnaoopperassa ja työskennellyt lisäksi Szczecin Philharmonian sekä Podlasien oopperan ja filharmonisen orkesterin kanssa Białystokissa Puolassa.

Aku Sorensen

(Richard Strauss: Ruusuritari-sarja)

Suomalais-amerikkalainen **Aku Sorensen** on Kaliforniassa syntynyt kapellimestari ja viulisti. Nykyisin hän työskentelee pääasiassa Suomessa ja viimeistelee maisteriopintojaan Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kapellimestariluokalla Sakari Oramon ohjauksessa. Sorensen on johtanut jo useita Suomen eturivin orkestereita. Kuluvalle kevätkaudella hän vieraillee mm. Turun filharmonisen orkesterin, Jyväskylän Sinfonian ja Tapiola Sinfoniettan kapellimestarina. Sorensen on Helsingin kamariorkesterin perustajajäsen ja toimii myös Luosto soi! -festivaalin taiteellisenä johtajana.

Aliisa Neige Barrière

(Richard Strauss: Ruusuritari-sarja)

Ranskalais-suomalainen **Aliisa Neige Barrière** opiskeli synnyinkaupungissaan Pariisissa viulun- ja pianonsoittoa, kamarimusiikkia sekä kuoron- ja orkesterinjohtoa. Norjan musiikkiakatemiasta hän valmistui musiikin maisteriksi vuonna 2019 pääaineenaan viulu. Asuessaan Norjassa 2015–2019 Barrière perusti Osloon mm. nykymusiikkiin keskittyvät Ensemble Temporum- ja Ensemble +47-yhtyeet sekä Nordlyd-festivaalin. Vuodesta 2018 Barrière on myös ollut helsinkiläisen ÄÄNI-kollektiivin jäsen. Syyskuusta 2019 alkaen Barrière on opiskellut Taideyliopiston Sibelius Akatemian kapellimestariluokalla Sakari Oramon johdolla. Hän teki kapellimestaridebyyttinsä Joensuun kaupunginorkesterissa 2020, ja pian sen jälkeen Jyväskylän ja Vaasan kaupunginorkestereissa sekä Danish Chamber Playersissa ja Århus Sinfonietassa. Århusissa Barrière aloitti syksyllä 2021 kolmivuotisen kautensa *Young Conductor in Residence* -nimikkeellä. ♥

ERIKOISKONSERTTI

Tarkkainen | Prättälä

Yön auringon variaatiot & MOD

Keskiviikko 2.3. klo 19.00
Madetojan sali

Jukka Untamala kapellimestari
Tuomo Prättälä syntetisaattorit, piano ja laulu
Oulu Sinfonia

Liput 35/29/19 €
ticketmaster®

OULU SINFONIAN MUUSIKOT

I VIULU

Lasse Joamets,
I konserttimestari
Mikko Sorri,
I konserttimestari
Maksym Filatov, äj *
Nadya Pugacheva, väj *
Romuald Gwardak
Johanna Korhonen
Tiina Kortelainen
Oksana Kumpulainen
Virva Pietilä
Ismo Sirén
Anna Szilágyi *

II VIULU

Maija Wesslund, äj *
Heidi Ilmolahti, väj *
Laura Kangas
Sari Karppinen
Marjukka Lahes
Aino Liikanen *
Ewa Pawlowska *
Toni Tuovinen
Anita Virkkala

ALTOVIULU

Johanna Tuikka, äj
Susanna Nietula, väj
Matti Mietola *
Helinä Nissi
Anna-Maija Rousselle
Jari Välimäki

SELLO

Arto Alikoski, soolosellisti
Greta Ernesaks, äj *
Juhana Ritakorpi, väj
Anna Liukkonen
Janne Varis
Harri Österman

KONTRABASSO

Antoine Greuzard, äj
Anne Seppänen, väj
Fanni Hoppari
Juha Nääppä

HUILU

Albert Stupak, äj
Emma Tessier, väj
Carlotta Petri *

OBOE

Matti Kettunen, äj
Paula Nurila, väj
Antti Turtiainen

KLARINETTI

Markku Korhonen, äj
Michał Konopiński, väj
Kenneth Sjöwall

FAGOTTI

Eri Ikeda, äj
Ann-Louise Wägar, väj
Lorenzo Leone

KÄYRÄTORVI

Lauri Vasala, äj
Matias Nässi, väj
Pasi Salminen
Jukka Yletyinen

TRUMPETTI

Jukka-Pekka Peltoniemi, äj *
Inka Pärssinen, väj *
Katja Lasser *

PASUUNA

Erkki Hirsimäki, äj
Jukka Myllys, väj
Wen Hong Low

TUUBA

Ari-Pekka Kujala, äj *

PATARUMMUT

Alejandro Martín Agustín, äj *

LYÖMÄSOITTIMET

Petri Hänninen, äj *

äj = äänenjohtaja väj = varaäänenjohtaja * = tilapäinen kiinnitys

OULU SINFONIA

Oulu Sinfonia on maamme pohjoisin sinfoniaorkesteri. Konsertoimme viikoittain Oulun musiikkikeskuksen Madetojan salissa. Orkesteri aloitti toimintansa vuonna 1937, sai oikeuden käyttää kaupunginorkesterin nimeä vuonna 1954 ja kunnallistettiin vuonna 1961. Nykyinen nimi otettiin käyttöön vuonna 2005.

Kausikonsertit ovat orkesterin vahva perusta. Lisäksi ohjelmiston täydentävät erilaiset konserttisämlöt kuten ooppera, elokuvakonsertit, etno- ja jazzmusiikki ja muut viihdekonsertit. Myös lapsille ja nuorille on säännöllistä tarjontaa. Viime vuosina syyskausi on alkanut jalkautumiskonserteilla hoitolaitoksiin ja kouluihin koko Oulun alueella.

Orkesteri on tehnyt useita levytyksiä, mm. Leevi Madetojan koko orkesterituotannon ja Okon Fuoko-balettipantomiihin kokonaislevytyksen. Näiden jälkeen on ilmestynyt Mozartin aarioiden ja alkusoittojen levy, solistina Helena Juntunen. Orkesteri on levyttänyt nimikkosävel-

täjänä vuosina 1997–2009 olleen Olli Kortekankaan oopperan Messenius ja Lucia. Keväällä 2013 ilmestyi Kimmo Hakolan ja Toshio Hosokawan kitara-konsertot sisältävä levy, solistina Timo Korhonen, kapellimestarina Santtu-Matias Rouvali. Lokakuussa 2016 Ondine julkaisi Klamin ja Englundin viulukonsertot sisältävän levytyksen, jonka Oulu Sinfonia teki viulutaiteilija Benjamin Schmidin ja ylikapellimestari Johannes Gustavssonin kanssa.

Orkesterin kapellimestareita ja kehittäjiä ovat viime vuosikymmeninä olleet Urpo Pesonen, Paavo Rautio, Onni Kelo, Rauno Rännäli, Ari Angervo, Peeter Lilje, Arvo Volmer, Dmitri Slobodeniouk ja Anna-Maria Helsing. Päävierailijoina ovat toimineet John Storgårds, Susanna Mälkki ja Jaakko Kuusisto. Syksyllä 2013 ylikapellimestarikautensa aloittaneen Johannes Gustavssonin kausi päättyi kevääseen 2021. Tammikuussa 2022 orkesterin uutena ylikapellimestarina aloitti Rumon Gamba ja taiteellisena partnerina Jaakko Kuusisto. ♡

ORKESTERIN KANNATUSYHDISTYS PULSSI RY

Orkesterin Pulssi ry (perustettu vuonna 1994) tukee Oulu Sinfonian muusikoita vapaa-ajan toiminnassa ja monissa orkesterin työhön liittyvissä asioissa, järjestää jäsenille musiikki- ja kulttuurimatkoja sekä tukee kamarikonsertteja. Yhdistyksen varat kertyvät jäsenmaksuista ja tuotemyynnistä.

Liity Pulssin jäseneksi! Lisätietoa ja liittymislinkki www.orkesterinpulssi.fi. Pulssin löydät myös Facebookista, facebook.com/orkesterinpulssi.

OULU SINFONIAN
Kamarimuusikot

Oulu Sinfonian Kamarimuusikot

Oulu Sinfonian Kamarimuusikot on perustettu muusikoiden toiveesta työskennellä kamarimusiikillisessa vuorovaikutuksessa niin kollegoiden kuin yleisönkin kanssa. Konsertit muodostavat intiimin, jaetun ja kokonaisvaltaisen musiikillisen hetken.

Kevään ohjelmiston taiteellisesta suunnittelusta vastaavat **Emiliano Travasino, Fanni Hoppari, Wen Hong Low** ja **Matias Nässi**.

Oulu Sinfonian Kamarimuusikoiden toimintaa tukevat **Oulu Sinfonia** ja **Orkesterin Pulssi ry**. Kevätkauden konserttijärjestelyissä yhteistyökumppaneita ovat **Oulun ammattikorkeakoulu, Oulu Guitarfest** ja **Oulun yliopiston kasvitieteellinen puutarha**.

Kevään 2022 kamarikonsertit

-
- pe 18.2. klo 18** Oulun ammattikorkeakoulu, Poiju-sali
- la 19.2. klo 15** Kierikkikeskus (Yli-II)
- pe 22.4. klo 17** Oulun Musiikkikeskus, Tulindbergin sali
- la 23.4. klo 16** Oulunsalon nuorisoseura
- la 14.5. klo 15** Oulun Musiikkikeskus, Tulindbergin sali
- su 15.5. klo 18** Oulun yliopiston kasvitieteellinen puutarha
-

Konsertteihin on vapaa pääsy.

OuluSinfonianKamarimuusikot

#oulusinfoniankamarimuusikot

OULU SINFONIA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 1–3,
PL 4, 90015 OULUN KAUPUNKI

oulusinfonia.fi

Lippujen myynti:

MADETOJAN SALIN LIPPUKAUPPA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 1–3, Oulu
Puh. 050 594 9704
Avoinna Oulu Sinfonian konserttipäivisin
klo 11–19.30.

TICKETMASTER

Puhelinpalvelu: 0600 10 800
(1,98 €/min. + pvm).
Avoinna arkisin klo 8–17.

Verkkokauppa: www.ticketmaster.fi
(ei kausikortit eikä minisarjat):
*Ticketmasterilla on ympäri Suomen
yli 80 lippukauppaa, joista voit ostaa
lippuja sekä noutaa varauksesi.*